

∞
Sønderborg

Børnenes Brandskole

- vi lærer om ild og brand

Indhold

Ild og brand.....	3
Der er forskel på ild og brand	4
Hvordan starter en brand, og hvordan breder den sig?.....	5
I disse rum kan det begynde at brænde mange steder ...	6
Hvordan opdager du, at det brænder?.....	8
Sandt eller falsk?.....	9
Hvad skal du gøre, hvis det brænder?	10
Hvordan kommer du ud, hvis det brænder	12
Hvis det begynder at brænde... ..	13
Ring 1-1-2...hvis det begynder at brænde	14
Brandmændene er altid klar	15
Sæt ordene ind, hvor de mangler.. ..	16
Brandskader	17
Leg kan let blive til alvor	18
Børn fortæller om brand.....	19

Elevhæftet er udgivet af Brand & Redning og Børn og Uddannelse, Sønderborg Kommune
- efter inspiration fra Vejle Brandvæsen – Forebyggelsesafdelingen.
Folderen er trykt med økonomisk støtte fra Fabrikant Mads Clausens Fond

Udgivelsesår: 2013
www.sonderborgkommune.dk

Ild og brand

Ild er spændende. Men er du ikke forsigtig med ilden, kan den også blive farlig. Du kan brænde dig, og dine ting og dit hus kan begynde at brænde og derved blive ødelagt.

Hvis det brænder steder, hvor man ikke ønsker det, eller hvis ilden bliver større end man vil, så kaldes den for en brand.

Når noget brænder, kommer der flammer og røg. Flammerne er meget varme.

Røgen er også varm, lugter grimt og er giftig. Hvis du indånder meget brandrøg, kan du blive bevidstløs og i værste fald dø.

Der er forskel på ild og brand

Sæt kryds over de to billeder, hvor ilden udvikler sig til brand.

Hvordan starter en brand, og hvordan breder den sig?

For at det kan begynde at brænde, skal der være noget brandbart materiale, varme og ilt (luft).

Ofte begynder det at brænde fordi nogle er uopmærksomme. Man glemmer måske at slukke for en kogeplade eller får ikke slukket ilden, hvis man har haft tændt bål i naturen.

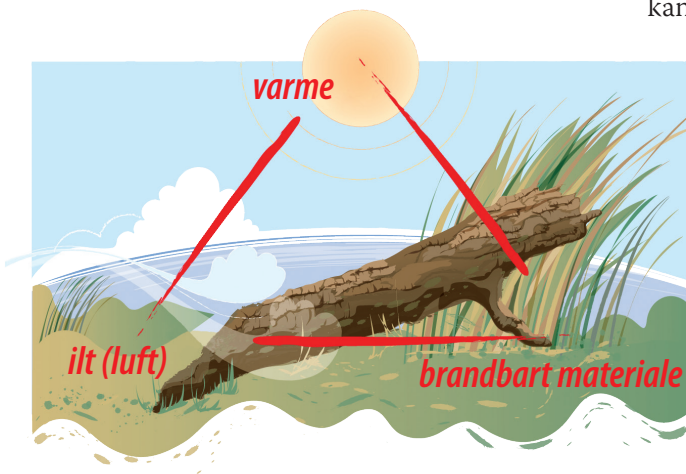
Det er hyggeligt at tænde lys, når det er mørkt, men levende lys starter mange brande. Man kan have stillet lyset for tæt på noget, fx gardiner eller have rakt hen over tændte stearinlys.

Tænk altid på at levende lys placeres på et sikkert sted og sluk dem altid, når du forlader rummet.

Brande opstår ofte i gamle elektriske apparater, fx en vaskemaskine, en opvaskemaskine eller et køleskab.

Når det tordner og lyner og lynet slår ned, kan en brand starte. I begyndelsen vokser ilden langsomt, men ilden breder sig hurtigt og bliver meget stor. Det tager kun nogle få minutter inden et helt rum brænder.

På næste side kan du øve dig i at finde ting, som kan starte en brand.

Efterlad aldrig levende lys uden opsyn.

Husk at slukke for fjernsynet ved stikkontakten.

I disse rum kan det begynde at

brænde mange steder ...

Sæt kryds over de steder, hvor en brand kan starte

Hvordan opdager du, at det brænder?

Nogle gange opdager man ikke, at det begynder at brænde. Måske sover man eller er i et andet rum. Derfor er det godt at have en røgalarm i huset.

Røgalarmer skal sidde i loftet. Det er der, røgen kommer først, når det brænder. Så advarer røgalarmen dig hurtigt.

Test røgalarmen, så der er sikkerhed for at den virker.

Når det brænder opdager røgalarmen røgen. Så hylér den højt. Røgalarmen lyder så højt, at du vågner, når du sover.

Nogle gange om året og hver gang din familie har været bortrejst, skal I prøve om røgalarmen fungerer, som den skal. Lad nogle voksne gøre det – men hjælp dem med at huske det. Hvis røgalarmen ikke hylér, skal den have nye batterier.

I store butikker, haller og i nogle skoler, findes der brandalarmer, som advarer, hvis det brænder. Det kan lyde forskelligt, fx som røgalarmen derhjemme eller som en ringeklokke. Det kan også være en stemme, som siger noget.

Sandt eller falsk?

Skriv et "S" hvis sætningen er sand
Skriv et "F" hvis sætningen er falsk

- 1** Røg fra en brand er iskold ☐
- 2** Man kan dø af brandrøg ☐
- 3** Det kan begynde at brænde i elektriske ting, som går i stykker ☐
- 4** Husdyr kan aldrig starte en brand ☐
- 5** Sluk altid levende lys når du forlader et rum ☐
- 6** Røgalarmer skal sidde på gulvet ☐
- 7** Det er godt at have flere røgalarmer i et hus med flere etager ☐
- 8** Røgalarmer slukker branden ☐

Hvad skal du gøre, hvis det brænder?

Skynd dig ud

Hvis det begynder at brænde, må du skynde dig ud. Forsøg ikke selv at slukke branden. Det må nogle voksne gøre. Du skal aldrig gemme dig, når det brænder.

Forsøg at lukke døren til rum, hvor det brænder. Så spredes branden ikke så hurtigt.

Råb, at det brænder

Råb så højt du kan, at det brænder, så alle andre også kan skynde sig ud.

Kryb ud under røgen

Når det brænder, stiger røgen op mod loftet. Nede ved gulvet er der frisk luft. Der ser man også bedst. Derfor skal du krybe ud – under røgen. Du skal helst forsøge at komme ud der, hvor der ikke er røg.

Bliv ude

Forsøg aldrig at gå tilbage til et rum eller ind i et hus, der brænder. Heller ikke for at redde andre mennesker, husdyr eller dine legesager. Branden bliver hurtigt værre, og du kan måske ikke komme ud igen.

Tilkald hjælp

Ring 1-1-2!

Fortæl, hvad der er sket, og hvad der brænder, så sendes brandvæsnet til stedet.

Skaf hjælp hurtigt! Ellers kan branden udvikle sig og blive farlig.

Det er vigtigt, at du tilkalder hjælp – også, hvis du selv har startet branden.

Skolen eller børnehaven har et samlingssted

Når du kommer ud af huset, skal du gå til samlingspladsen. Det er en speciel plads, som de voksne i forvejen har valgt at alle skal gå til, hvis der sker noget. Så kan I se, om alle er ude.

Hvordan kommer du ud, hvis det brænder

Det er vigtigt at komme hurtigt ud, hvis det brænder.

Hvis det begynder at brænde i et hus, kan du i de fleste tilfælde bruge den samme dør, som du er kommet ind af. Men nogle gange må du vælge en anden måde at komme ud på.

Mange steder findes der specielle udgange, som kan bruges, hvis den normale udgang ikke kan anvendes på grund af brand. Det er nødudgange, som fx kan findes i skoler, i butikker og i biografen.

For at det skal være let at se en nødudgang, er den ofte markeret med et skilt. Skiltet er grønt med en hvid pil. Nogle skilte lyser selv om det er mørkt, og pilene viser hvilken vej, du skal gå.

Kig altid efter de grønne skilte, når du er på et nyt sted. Så ved du, hvor nødudgangene er, hvis det begynder at brænde.

Når du kommer til et nyt sted kan du kigge efter de grønne skilte. Så ved du hvor nødudgangene er, hvis det begynder at brænde.

Aftal hvordan I hurtigst muligt kommer ud.

Hvis det begynder at brænde...

Hvordan forebygger I brand derhjemme? Tal med en voksen og svar på spørgsmålene:

Hvor mange røgalarmer har I derhjemme?

Hvor sidder røgalarmerne? ☐ på loftet ☐ på gulvet ☐ på væggen ☐ i et skab

Hvornår har I sidst testet, at røgalarmerne virker?

Har I en brandslukker?

Hvilke nødudgange har I hjemme hos jer?

Hvor samles I, hvis det begynder at brænde, og I alle er kommet ud af huset?

Forestil dig at det begynder at brænde på din skole. Hvad vil du gøre?

Hvordan finder du ud af, at det brænder?

Hvordan kommer du ud af klasseværelset?

Hvordan kommer du ud af gymnastiksalen?

Hvor skal I samles, når I er kommet ud?

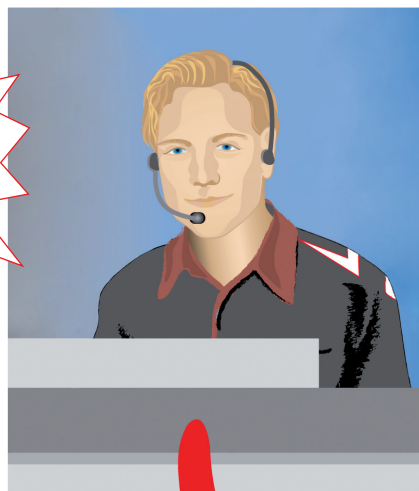
Ring 1-1-2... hvis det begynder at brænde

På alarmcentralen tager de imod alle alarmer og sender brandvæsnet, politiet eller ambulancen, når det er nødvendigt.

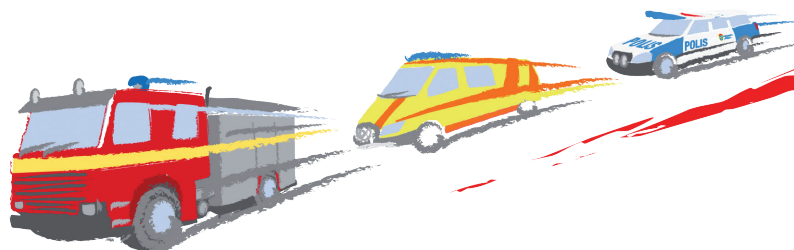

Du kan altid ringe 1-1-2 fra en mobiltelefon eller fra en telefonboks, uden at skulle betale.

Det er alarmcentralen ...

Du skal ringe 1-1-2, hvis du har brug for hjælp. Men du skal kun gøre det, hvis du virkelig behøver hjælp.

Brandmændene er altid klar

Der findes altid brandmænd, som er på arbejde. Både dag og nat. De er hele tiden klar til at rykke ud og hjælpe ved forskellige typer ulykker.

De slukker ikke kun ildebrande. Brandmændene hjælper blandt andet også til ved trafikulykker eller ved uheld med farlige væsker eller gasser. Nogle gange er de også i børnehaver eller på skoler for at lære børn og voksne om ild og brand.

Når der er nogle, der har brug for brandvæsnetts hjælp og ringer 1-1-2 til alarmcentralen, sendes alarmen til brandstationen. Alarmen høres blandt andet via højttalerne på hele brandstationen.

Brandmændene skynder sig i deres branddragter og løber ud til brandbilerne.

Hvis det virkelig brænder, tænder brandmændene de blå blink og starter udrykningshornet på brandbilen. Så skal alle andre i trafikken flytte sig, så brandbilerne kan komme hurtigt frem.

Det er godt, hvis nogle tager imod brandbilen og hjælper brandmændene med at finde vej til det rigtige sted. Så kan de hurtigere komme frem og hjælpe, hvor ulykken er sket.

Sæt ordene ind, hvor de mangler...

Røg krybe råbte 1-1-2
 flammer slukke brandbil

En gang hjemme hos mig så lugtede der af _____. Mor lå og sov, for hun havde arbejdet hele natten, og min storesøster var til gymnastik. Jeg _____ til mor: "Det brænder i køkkenet"! Mor vågnede og lukkede døren til køkkenet. Hun ringede _____ og fortalte, at der var brand, og hvad der var sket. De sagde, at de ville sende en _____ med det samme. Der var også røg i gangen, så vi måtte _____ ud. Da den første brandbil kom, viste vi, hvor det brændte, og fortalte, at der ikke var nogen i huset. Nu kunne man se _____ i køkkenvinduet. Brandmændene kunne _____ branden, men hele køkkenet havde taget skade. Det lugtede af røg i huset længe efter.

Brandskader

Nogle gange kommer man til at brænde sig, fordi man er kommet for tæt på noget, der er varmt. Det kan fx være en varm kogeplade, et stearinlys eller, hvis man får varmt vand på sig. Det kan gøre meget ondt.

Hvis du bliver forbrændt, skal du skylle længe med koldt vand, indtil det ikke gør ondt længere. Så hjælper du også kroppen med at hele bedre.

Hvis der går ild i dit tøj, skal du straks lægge dig ned. Hold hænderne for ansigtet, så du beskytter det. Rul dig rundt så flammerne kvæles. Det brænder mere, hvis du løber rundt.

Leg kan let blive til alvor

Vi bruger tit tændstikker og lighter, fx når vi skal tænde lys. Det kan være spændende at tænde med tændstikker, men det kan også være farligt. Prøv kun at tænde med tændstikker, når der er en voksen, som kan hjælpe dig.

Hvis du finder tændstikker, skal du aflevere dem til en voksen.

Børn fortæller om brand

Engang var min storebror og jeg alene en aften, for mor og far var ude at spise. Vi ville have det lidt hyggeligt, så vi dækkede bord med de pæne tallerkener og fine glas. Vi tændte også stearinlys. Ligesom vi var færdige med at spise, begyndte vores yndlingsprogram i fjernsynet, og vi skyndte os ind i stuen og tændte for TV'et. Efter et stykke tid, kom jeg i tanke om, at vi ikke havde slukket lysene. Tænk, hvis jeg ikke var kommet i tanke om det! Så havde hele huset kunne brænde ned. Vi måtte egentligt slet ikke tænde stearinlys, når vi er alene hjemme.

Lina, 8 år

Jeg har en hule i skoven. En dag var jeg der sammen med min bedste ven, og vi besluttede os for at tænde et bål, så vi kunne grille pølser. Min bedste ven havde en æske tændstikker med, så vi tændte nogle grene og pinde. Det røg ret meget, og det tog lang tid inden, der var flammer. Efter et stykke tid begyndte græsset rundt om også at brænde. Vi trampede på flammerne, men de bredte sig bare. Jeg blev rigtig bange og løb ind i hulen. Min ven sagde, at vi skulle hente hjælp, men jeg turde ikke. Det var heldigt, at hun var

modigere end mig, for hun løb hjem og fortalte det til sin mor, som ringede 1-1-2, og så kom der en brandbil og slukkede branden.

Sandra, 9 år

En dag til middag skulle jeg brænde mit navn i et stykke træ. Jeg ville prøve om det kunne lade sig gøre. I begyndelsen gik det fint, og jeg fik skrevet et fint A. Men så blev det for varmt, og det begyndte at ryge, og til sidst så jeg en lille flamme. Jeg slap ikke forstørrelsesglasset, men forsatte, for jeg ville se, hvad der ville ske. Til slut begyndte træklodsen at brænde rigtigt. Det var uhyggeligt, for jeg vidste ikke, hvad jeg skulle gøre, og der lå en masse tørt græs rundt omkring. Nogle i min klasse var også med, men de syntes, det var spændende. Jeg råbte, "det brænder" og løb ind i læreværelset. Nogle af de voksne ringede 1-1-2 og min lærer fulgte med mig ud i skolegården. Branden havde spredt sig til det tørre græs ved fodboldbanen. Heldigvis kunne lærerne slukke branden, inden den spredte sig til skoven. Da brandmændene kom, kunne de nøjes med at kontrollere, at branden var helt slukket.

Alexander, 10 år

Sønderborg Kommune
Brand & Redning
Vestermark 10
6400 Sønderborg

Tlf.: 8872 5774
www.sonderborgkommune.dk/brandredning

